1912 április hó 2-án átettem
Papp
EGYETEMI KÖNYVTÁR DEBRECEN

XLIV évfolyam 74. szám. 1912 Kedd április 2.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben: Egész évre . . 12.— kor. Félévre . . . 6·— kor. Egyes szám ára 4 fillér.
Előfizetési ár vidékre: Egész vre . . 18·— kor. Fé éve . . . . 9·— kor. Egyes szám ára 6 fillér.
Felelős szerkesztő: SIMON ISTVÁN.
Lapkiadó: HOROVITZ ZSIGMOND.
Szerkesztőség és kiadóhivatal, Darabos-utcza 7. szám alatt. : : Telefon 412. szám. : :

TÜDŐS JÁNOS és BACSÓ DEZSŐ

Debrecen, április 1.

A debreceni függetlenségi párt intéző bizottsága elnököt választott tegnap. Két illusztris pártember került egyszerre a nagymultu debreceni függetlenségi párt élére: dr Tüdős János és dr Bacsó Dezső.

Dr Tüdős János országgyülési képviselő nevével uj korszak kezdődik meg a debreceni függetlenségi párt történetében. Mától kezdve ő a mi pártunk elnöke. Jobb keze és hü segitőtársa lesz nagy munkájában dr Bacsó Dezső ügyvezető elnök, a párt eddigi agilis titkára.

Felemelt efjjel, bátran léphetünk két ilyen vezető emberrel élükön a harcok mezejére. Mert nagy idők előtt állunk. Nyugodt felől megint vész, vihar efnyeget. Lehet, hogy tördelni fogják alkotmányunk fáját megint. Az idei tavasz szomoruan köszöntött reánk. Talán sohasem volt még ilyen feszült a helyzet. Reszket valami elfojtott, valami lenyügözött erő a levegőben: a nép akarata, milliók kivánsága.

Ugy érezzük, mintha uj negyvennyolc előtt állanánk, amelynek a régihez hasonló dicsőségesnek kell, hogy legyen. A debreceni függetlenségi pártnak ki kell vennie a részét a ránk váró nagy küzdelmekből. Harc közeleg. Katonákra van szükség. A mi pártunk ezért választott vezéreket máma. És bizvást elmondhatjuk, hogy jó vezéreket. Kibontják a zászlót és minékünk ez alá kell sorakoznunk. Lobogjon ez a zászló magasan, dicsőségesen. Szebben, mint valaha. Hiszen olyan emberek lobogtatják, mint Tüdős János és Bacsó Dezső, a függetlenségi párt elnökei.

A debreceni nagy multu függetlenségi párt megmozdult. Derekasan kiakarja venni részét a reánk váró nagy küzdelmekből. Ha valaha szükség volt erős pártra, ugy most van igazán szükség. El kell multni minden viszálynak, minden egyenetlenségnek: ne legyenek előttünk semmiféle elválasztó falak, sem személyi, sem egyéb ellentétek, — egy cél vezessen csupán mindnyájunkat: a függetlenségi nagy eszmékért megvalósitása.

Adja a magyarok istene, hogy eredménye legyen ennek a küzdelemnek; hogy elérhessük álmaink-álmát, vágyaink legtetejét: a szabad, boldog és független Magyarországot.

Sok küzdelemre, sok harcra van még kilátás, amig bevesszük a várat. De ha mindennap csak egy bástyát foglalunk is el, ha csak egy oromon tüzünk is ki győzelmi lobogót: remélhetjük, hogy küzdelmünk nem lesz eredménytelen. Nehéz, elszánt harcra van kilátás. Ellenfelenik nem nagyon akarnak engedni. — Természetes, hogy nem akarnak, amig engedékenységre nem kényszeritjük őket. De egyszer csak mi kerülünk felül! Nekünk kell győznnk végtére, mert a mi részünkön van az igazság.

A debreceni függetlenségi párt sok és nagy harcot megküzdött már. Debrecen polgársága első volt mindig, amikor az a nemzet legszentebb jogainak a kivivásáról volt szó. De nem is lehet méltatla na magyar szabdság őrvára magához. Ha valaha, hát most talpra kell állnunk. A nagy harcok elközelegnek.

Mi elszántan, bátran és felemelt fővel megyünk a küzdelembe. Debrecen hithü függetlenségi polgárait olyan vezérek fogják a harcba vinni, mint Tüdős János és Bacsó Dezső. — Feelsleges az ő jellemüket, törhetetlen függetlenségi érzésüket bőven körülirni. Hiszen lehetetlen, hogy akadjon ember Debrecenben, akiben erős ne lenne az a tudat, hogy ugy Tüdős János, mint Bacsó Dezső olyan pásztorok, akikre nyugodt lélekkel bizhatjuk rá a nyájat.

Az ő müködésükkel szebb jövő elé tekinthet a debreceni függetlenségi párt. Adja az isten, hogy ugy legyen!

Báró Szentgyörgyi Müller nagykövet. A külügyminiszterium jelenlegi első osztályfőnökét, báró Szentgyörgyi Müller Istvánt, a király kinevezte Tokióba nagykövetté. Eddig báró Frankentstein diplomáciai ügyvivő látta el a teendőket, akit most visszahivnak.

VONZÁS ÉS TASZITÁS.

Irta: **Simon István.**

Hányszor találkozunk a fizikai kézikönyvekben ezzel a két szóval: vonzás, taszitás? Az egynemü elektremosságok vagy mágnességek taszitják, a különnemüek vonzzák egymást. A Nap vonzza a Földet, a Föld a Holdat s a bolygók, de általában az égitestek vonzzák egymást.

Ez minden tankönyvben benne van, de hogy voltaképen mi a vonzás és mi a taszitás? — az nemcsak megmagyarázva nincs sehol, de — tudtommal — még csak meg sem kisérlette senki, hogy ezeknek a tüneményeknek az okát kutassa.

Igaz, hogy megszokott, mindennapi jelenségek ezek; a földre ugy szólván minden percben hullanak le körülöttünk az elejtett tárgyak, az elektromosságnak és mágnességnek pedig elmaradhatatlan mellékjelenségei a vonzás és taszitás, sőt a mágnesség jelenlétét — mondhatni — pusztán ezekről a tüneményekről vesszük észre, — s ezeknek a tüneményeknek az okával még sem törődik senki.

Az elektromosság, a mágnesség vonzást és taszitást idéz elő. De hogyan és miért?

Hát csoda számba menő örök rejtély maradjon ez s ne érdemeljen egy külön fejezetet a fizikai könyvek lapjain a fény, a hő, az elektromosság s a mágnesség mellett, amelyeknek a megfejtését annyi tudós megkisérlette már?

Én elérkezettnek látom az időt arra nézve, hogy alvonzás és taszitás okait és törvényeit külön kutatásig s tanulmány tárgyává tegyük. Ne tekintsük azokat p. o. az elektromosság és mágnesség egyszerü, de megefjthetetlen következményeinek, hanem azoktól elválasztva, mint külön erőnyilvánulásokat próbáljuk e tünemények magyarázatát megleli.

A hőfejlődésnek gyakori kisérője a fénytünemény, mégis — dacára annak, hogy együtt, egyszerre jelentkeznek, — külön törvényeket alapitottak ugy egyikre, mint másikra nézve. Ekképpen vonhatjuk külön törvények alá, vagy beleilleszthetjük valamely meglevő törvény keretébe a vonzást és taszitást is.

Az egyoldalu légköri nyomással részben s a világtéri fluidumok nyomásával egészben meg lehet magyarázni az elektromos és mágnesi vonzást és taszitást.

Vegyünk elő például egy fémgömböt, állitsuk szigetelő alapra s elektromozzuk meg. — (Lássuk el pozitiv elektromossággal.) Az elektromosság kivül a felületére, de csak igen kis távolságra. Ezt az elektromos burkolatot még egy másik fluidumburkolat is környezi, s ez már elég messze kiterjed a gömb körül. Közönségesen elektromos mezőnek nevezik ezt, pedig ott nincs elektromosság ott annál magább fluidum van, amelyet az eektrolmosság üzött ki a fémből maga fölé. Ezt nem szigeteli még az üveg sem, de erről később lesz szó.

Ha az ekként megelektromozott gömbhöz selyemszálra függesztett bodzabél golyócskát közelitünk, az, mihelyt az elektromos mezőbe (tulajdonkép a külső fluidumrétegbe) ért, azonnal a gömbhöz fut, vagyis amint mondani szokás: azt a gömb magához vonzza. Amint pedig a golyócska a gömböt megérintette, azonnal elrepül tőle, vagyis az eektromos gömb elltaszitja magától.

Mi történik itt?

Valószinü, hogy a gömb körül kiterjeszkedett fluidum a levegőt, amelybe betolakodott, megritkitotta. Különösnek tünhetik fel, hogy betolakodott és mégis megritkitotta, pedig nem lehetetlen, ha meggondoljuk, hogy azon a helyen addig is volt a levegőben bizonyos (ismeretlen) fluidum, de sürübb, amelyet most ez a higabb fluidum tolt ki a helyéből. Igy tehát a gömb és a közelébe hozott golyócska között ritkább lesz a levegő, mint a golyócska mögött kivül. Ebből aztán önként következik, hogy a külső sürübb levegő egész nyomásával neki feszül a golyócskának s oda taszitja a gömbhöz.

Most az a kérdés merülhet fel, hogy miért tvoziák el a gömbtől a bodzabél-golyócska, miután vele érintekezett?

Erre a következőkben felelhetünk. Amint a golyócska a gömbhöz repült, azonnal megelek-

Élővirágból legizlésesebben kötött bál és estélyi csokrok, szinpadi virágajándékok és koszorúk a legszebb kivitelben készülnek Ibolya virágcsarnokban Szent-Anna-utca 5. Tulajdonos: Hudák Béláné

Az áprilisi kormány.

Khuenék bemutatkoztak.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén Khuen bejelentette ujból való kineveztetését. Beszédének lényege az volt, hogy a kormány oly nagyra becsüli a nemzet és a katona egyetértést, hogy e miatt vállalkoznia kellett a kormány átvételére, ismert álláspontja dacára is. A munkapárt nagy éljenzéssel ofgadta a miniszterelnök beszédét és sürü éljenezték közben a királyt is. A beszéd végén azonban felállott Zboray Miklós és belekiáltott a terembe:

— Éljen a trónörökös!

Nagy némaság ofgadta ezt a tüntetést, mire Zboray ezzel vágott vissza:

— Fogtok ti még éljenezni a trónörökösnek is!

Khuen után Kossuth Ferenc ismertette pártja álláspontját. A Justh-párt nevében Justh Gyula betegsége miatt Holló Lajos beszélt.

Návay Lajos elnök féltizenegy után nyitotta meg az ülést.

A kormány tagjai élükön gróf Khuennal a terembe lépnek s Angyal József háznagy után haladva, helyükre mennek. A munkapárt percekig viharosan éljenez és tapsol.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök szólásra áll föl.

— Zsivió! — zugta a Justh-párt.

— Éljen a király! — harsogja egy hang a jobboldalon, mire az egész munkapárt föláll és percekig tapsolja és éljenzi a királyt.

Zboray Miklós a tüntetés után fölál és fölkiált:

— Éljen a trónörökös!

A munkapárt gunyosan nevet.

— Majd fölálltok még! — kiáltja Zboray Miklós.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök bejelenti, hogy királyi kézirat érkezett, s kéri annak felolvasását.

Mihályi Péter jegyző felolvassa a kormány és a miniszterek kinevezéséről szóló kéziratot, amelyet a munkapárt megéljenez.

Az elnök: A miniszterelnök ur kiván szólani! (Halljuk! Halljuk!)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: A válság leoflyásáról kötelessége beszámolni. A póttartalékosok dolgában tervezett megoldás akadályokra talált a koronánál, melyeket a kormánynak elhárítani nem lehetett. A kormány e miatt beadta lemondását. Azóta az aggályok még komolyabbá váltak s a korona kettős feladatának teljesitésében dillemma elé került. A minisztertanács ekkor foglalkozott a nehézségekkel, a melyekkel szemközt találta magát. A jogi felfogást, melyet elofglalt, megváltoztatnia nem lehetett, de annyit meglehetett ,hogy a felmerült nehéz helyzetben érvényesitését nem kivánja. — Erre meg van a komoly ok, legfőbb az a hűség, amellyel a nemzet mindig viseltetett az ősz uralkodó iránt, akinek jogait tisztelelben kivánja tartani...

Első kötelességünk volt, hogy ő Felsége lelkiismereti nyugalmát helyreállitsuk s a beláthatatlan bonyodalmakat elháritsuk.

Ujra vállatuk a kormánlyt, hogy biztositsuk ő Felsége jóakaratát, melynek gyakorlása az ő atyai szivének olyan jól esik, s másodszor, hogy folytassuk a munkát, amelyre a nemzet érdekében vállalkoztunk. Ez alapon kérjük a képviselőház bizalmát. (Zajos éljenzés és taps a jobboldalon, nagy zaj a szélsőbalon.)

Kossuth Ferenc: A válságnak az a megoldása, amely céloztatik, egészen szokatlan és a parlament történetében egyedül áll. Teljesen szokatlan, hogy egy kormány, amely valamely állásfoglalása miatt lemondott, álláspontját m-ról holnapra megváltoztatja. Az is teljesen szokatlan, hogy a kormány a király személyével fedezi magát. Különös szinben tünteti fel a magyar képviselőházat a kormány akkor, amidőn a királyt komoly elhatározásra akarja kényszeriteni. Ez nem áll.

Az sem áll, mintha bárki a felség jogait csorbitani akarta volna. Elenkezőleg, tisztázni akarták a kérdést, hogy annál teljesebb legyen a harmónia a király és a nemzet között. — Magyarországnak minden felségjognak forrása a nemzet és nincsenek korlátlan efiségjogok sem. A véderőjavaslat 43. §-a törvényesiteni kivánt egy olyan törvénymagyarázatot, amely nem fedte a törvény megalkotóinak indokait. A Fehérváry-kormány az 1888. évi XVIII. törvénynek olyan magyarázatot adott, amely megsértette a nemzet ujoncmegajánlási jogát. Ezt a kérdést akartuk mi rendezni és szükségesnek tartom, hogy a királyi maniefsztummal szemben a képviselőház precizirozza álláspontját.

Bejelenti azt is, minthogy a kormány a rezolucióról elállott, a Kossuth-párt visszanyerte teljes akciószabadságát. Ismét hangsulyozza, — hogy a király jogait nem akarja csorbitani, de a nemzet jogait is meg kell védeni.

Mi teljes erővel harcolunk nemcsak a véderő ellen, de különösen a 43. §. ellen, amelyik a nemzet ujoncmegajánálását csorbitani akarja.

Javasolja, hogy a Ház küldjön ki egy 21 tagu feliratí bizottságot, azzal a megbizással, hogy készitsen hódolatteljes feliratot, amelylyel igyekezzék a királyt meggyőzni arról, hogy az 1888. év XVIII. cikk olyan értelmezése, mely nem csorbitja a enmzet ujoncmegajánlási jogát, egyuttal semmi felségjogot nem sért.

A Justh-párt álláspontja.

Holló Lajos: Hozzájárul ahhoz, hogy a királyt, aki manifesztumot tett közzé a tartalékosok dolgában, a nemzet jogáról föliratban világositsák föl.

A Justh-párt még a rezolucióT sem tartotta elegendő ellenszolgáltatásnak arra, hogy eláljon az obstrukció folytatásától, sőt határozottan helytelenitette, azt a feltételt, hogy a király obstrukció behivathatja a tartalékot. Mégis, a Justh-párt tisztelettel nézte azt a törekvést, amely a nemzet jogát bizonyos irányban tisztázni akarta, Felolvssaa a miniszterelnök képviselőházi beszédét, amelybe naz országos határozatot ünnepiesen megigérte, valamint a munkapárt határozatát, amely kijelentette, hogy a párt a rezolucióból nem enged.

A törvényhatóságokat is rendre mozgósitották a rezolucció mellett. Az eredmény pedig az, hogy a kormány, amely lemondott, ide visszatér rezolucció nélkül, királyi maniefsztummal, amelynek vannak szimpátikus részei, amely azonban egészben véve alkotmányjogi sérelem. Éppen az ellenkező következett be, mint amit a rezolucios politikusok akartak. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) A tényekkel is ellenkezik a manifesztum ama kijelentése, hogy a nemzet zavartalan birtokában van jogainak. Mert a nemzet alkotmányos képviseletét fegyverrel üzték szét s a törvénytelen kormány idején az alkotmány ellenére behivták a póttartalékot. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) Kossuth Ferencnek igaza van abban, hogy a kormány tényét királyi szóval sohase szabad fedezni. A kormány eljárását az előrelátás teljes hiánya jellemzi s helytlen is, mert a koronás királyt a pártok küzdelmébe bevonni nem szabad. (Zajos helyeslés és taps a Justh-párton.)

A kormány azt hirleli, hogy gyors eljárásával egy nagy bajt háritott el, amely megrázta volna a monarchiát és Európát. Félhivatalos lapjaiban is megiratta, hogy vagy számolnia kellett volna ő felsége lemondásával, vagy dezavuálnia kellett saját magát s ő az utóbbit választotta. Szép dolog, hogy a kormány a királyért feláldozta magát, de helytelen, hogy a királyt

---

tromozódott. De nem ugy ám, mint amig az u. n. elektromos mezőben mozgott, mert addig a megosztás folytán az egyik oldala negativ, a másik oldala pozitiv elektromosságu volt, most pedig a gömbtől nyert pozitiv elektromosság épen ugy elömlött egész felületén, mint a fémgömbön. De az elektromos burok fölé szintén kapott egy külön fluiumburkot. Ezzel a körülötte kiterjeszkedő burokkal aztán nem maradhat meg a fémgömb elektromos mezejében, mert ez kiveti magából épen ugy, mitn aogyh a viz alá dobott fát a felszinre veti a viz felhajtó ereje. A golyócska ugyanis az ő fluiumburkolatával — mondhatni — megkönnyült, azaz olyanná lett, mint egy léggömb, melyet a födet körülölelő levegő felhajt egy bizonyos magasságig. Ettől fogva már csak körülötte fog libegni a fémgömbnek.

Ugy a fémgömbhöz, mint a golyócskához annyira szorosan ragaszkodik a körülöttük keletkezett fluidumburok, hogy egyik a másikéba többé vissza nem szökik.

Abban a pillanatban tehát, midőn a golyócska is megkapta a maga fluidumát, a két test között a fluidumok megfeszülnek, nyomják s aztán rugalmasan eltaszitják egymást.

Most lássunk más esetet.

A pozitiv elektromossággal ellátott test vonzza a negativ elektromosságu testet s viszont, szóval vonzzák egymást. Itt az történik, hogy ugy az egyik, mint a másik test körül fluidumok jelentkeznek. Amde a két testet környező buroklat nem egyforma sürüségü, egyik higabb, mint a másik, minélfogva a testek mögött levő levegő egyiket a másik felé könnyen tolhatja, hogy az egyensuly a két fluidum sürüsége között helyreálljon.

Ezt a taszitást nem pusztán a levegő, hanem az abban rejlő ismeretlen fluidumok nyomása is okozza.

A mágnesi vonzás és taszitás lényegében megegyezik az elektromos vonzással és taszitással, sőt két mágnes különböző sarkainak vonzása, vagy ugyanazon sarkainak taszitása épen ugy megy végbe, mint már fentebb a megelektromozott testek e jelenségét előadtuk.

A különbség csak abban van, hogy a mágnesek feltünően csak vasra, vagy kész mágnesekre hatnak vonzólag, vagy taszitólag, ezenkivü labban is, hogy a mágnesi vonzásnál és taszitásnál már a levegőnek magának alig van szerepe, hanem inkább csak a benne rejlő ismeretlen fluidumoknak. A fődolog pedig mindezen jelenségeknél előttem az, hogy akár a levegő, akár a levegőben mindig jelenlevő világtéri fluidumok eszközlik az elektromos vagy mágneses testek ilyetén mozgását, ez mindenkor **anyagok érintkezéséből és nyomásából** származik. Vonzás tehát tulajdonképen nincs is, csak taszitás; anyagok tolják egymást mindegyik esetben, épenugy és olyan egyszerüen, mint amikor egy széket a kezem nyomásával odább tolok.

Az általános nehézkedésre vonatkozólag igy okoskodom:

Azt be kell látnunk, hogy a világtért, amely végtelen, az anyag teljesen be nem töltheti, de más oldalról tért anyag nélkül képzelni megint bajos.

Hogy az anyag a nagy mindenségben miképen van beosztva, azt természetesen soha sem fogjuk megtudni. Nem engedi a végtelenség, melyről fogalmat nem alkothatunk. De ha a mindenségnek egy kiszakitott részét vizsgáljuk, azt a részét, mely égitestekkel van teleszórva, ugy találjuk, vagy legalább is ugy kell feltennünk, hogy ezek között az égitestek között eső térben mindenütt anyag van. Másként a fény sem hatolhatna el egyikről a másikra. Ezek az anyagok, melyeket világtéri fluidumoknak nevezhetünk, roppant terjengősek. Terjengősségüknek azonban mintegy utját állják egyes szilárd testek, a csillagok.

Ezek között azért mintegy feszültségben vannak. Egy-egy égitestre mintegy ráfeküsznek, nyomják mindenfleől. A legsürübbek egész gömbréteget alkotnak a csillag felületén, mint aminő p. o. a légkör a föld körül. A légkör felett feleszik egy másik réteg, e felett mint másik s igy tovább, egészen addig, a hol már a leghigabbak gömbkört sem alkotnak, hanem egymásba folynak a nagy mindenségben. De a rétegeket alkotókon keresztül hatolva is van mindenütt sok olyan világtéri fluidum, mely egy-egy égitest-

Menyaszonyi kelengyét tisztit **WACHA gőzmosó gyára**
Simonify-u. 55. Széchenyi-u. 6. Varga-u. 35. Verbőczy-u. 14.
TELEFON 839. TELEFON 840.

ugy állitja oda, mint a nemzet jogai érvényesitésének akadályát, hogy a nemzetnek választania kell dualisztikus hüsége és jogai között. (Élénk éljenzés és taps a Justh-párton.)

Kifestik sötétnek azt a jövőt, amely a király uralkodása után következik, hogy már előre késtéget és bizalmatlanságot támaszszanak a jövendő uralkodó ellen. A kormánynak azt kellett volna mondania: mi elmegyünk, jöjjenek mások, talán önök közül, — — — (Óriási zaj és derültség a joboldalon.)

Ezek az események fényesen igazolták a Justh-párt eljárását.

A Justh-párt változatlanul követeli a véderőjavaslatok félretételét és a választójog hafadéktalan megreformálását.

Mindenkinek támogatását szivesen vesszük, aki a választójogot szolgálja. Az uralkodó jóakarata szükséges, mert a főrendiház utját állja a választói demokratikus reformnak, csak az ő jóakarata révén létesülhet az.

Végül a Justh-párt nevében bizalmatlanságának ad kifejezést a kormánynyal szemben.

Szünet után gróf Zichy Aladár kijelenti, hogy a néppárt szükségesnek és sürgősnek tartja a választás reformot és nincs politikai faktor, aki ez elől elzárkózik.

Ezután Egry Béla pártonkivüli 48-as szólalt fel.

Andrássy Gyula a munkapárt viharos tapsai mellett kijelentette, hogy Khuen helyesen járt el s történelmi hálátlanság lett volna a királylyal szemben ha másképp cselekszik.

Hortobágy hasznositása.*

Irta: egy gazda.

Midőn e pár szót leirom, akaratlanul is szomoru képek tünnek elémbe; látom, mint akarják áldatlan harcba kergetni egyesek e város lakosságát, mint igyekeznek a közönség véleményét az — általuk jószágaikkal egyenlőknek tartott — gazdák ellen megnyerni. Igy kérem egy ilyen nagy fontosságu kérdést megoldani nem lehet. Ha már egyesek, ahelyett, hogy nyugodtan egymást megértve, az ellenkező véleményeket mmeghallgatva, a közönséget lecsendesitenék, annak békéjét felzavarni akarják és e város gazda közönségét a város többi lakosai ellenségének tüntetik fel és ellenük a tájékozatlan nagy közönség véleményét felizgatják, akkor is elvárja a gazda közönség, melynek soraiban intelligens tanult emberek és a lelkes hasznositóknál gazdasági tekintetben szakértőbbek vannak — hogy ha már ellenségnek tüntetik el őket ellenfeleik, fakkor is nem a gyalázásukkal akarnak győzelmet aratni.

A nemes ellenfél ellenfelét nem szokta gyalázni; aki ilyen eszközökhöz folyamodik, saját magáról állitja ki a legnagyobb szegénységi bizonyitványt s a hajhászott népszerüség helyett minden jóizlésü ember megvetését nyeri jutalmul.

A gazdaközönség elődei változták meg a Hortobágyot és a tanyaföldeket is, hiszen erről tanuskodHik a gazdáknál meglévő 50-es évi tanácsi elhivás is, mely felszólitja a gazdaközönséget, hogy a váltság összeget fizesse be, mert a város ezt nem teheti; amennyiben erre semmi alapja nincs.

Ezen közönséget, melynek révén a város óriási ingatlanhoz jutott és amely jóhiszemüleg járt el és nem tartotta akkoriban szükségesnek a telekkönyvi bejegyzést ellenőrizni olyan gyalázással — mint az a helybeli lapok közül egy teszi — megtámadni, ezt nemes ellenfél nem teheti. Az ilyen elemeket a közönségnek kell lehetetlenné tenni.

De nehogy azt higyje a nagy közönség, hogy a gazdák ilyen tehetetlen siránkozással és méltatlankodással akarják ügyüket diadalrá vinni, nem; nem is az ellenfél gunyolásával.

Mi először rá akarunk mutatni arra, hogy mennyi tájékozatlanságot árulnak el a «lelkes» hasznositók az ő hasznositásuk közben, még az egyszerübb gazdasági dolgokban is.

A dolog jogi részének elintézésében, ha a körülmények ugy hozzák magukkal, ugyis a biróság lesz hivatva dönteni a hivatalos okmányok alapján, melyeket, ha rejtegetés helyett a nyilvánosságra hoznának, ugy tisztán ezek alapján is rendezhető lenne a Hortobágy tulajdonjoga és a gazdaközönségnek évszázadokon át amugy is megszerzett használati joga. Hiszen kérem, ha a felvilágosodás korszakában, a huszadik században élünk, csak nem hiszi senki sem, — hogy még mindig lehet boldogulni a homályban és sötétben és könnyü szerrel kizavarni egy nagy tömeget, az általa szerzett és évszázadokon át háboritatlanul élvezett jogából.

Itt, mivel a közönség amugy sincs tisztában a dologgal, világosságot kell teremteni, hadd lássa mindenki, mi a valóság — hiszen kérem nem egyszerü nagy mondások és hirlapi cikkek lesznek itt döntők, hanem az okmányok és ezek alapján a biróság pártatlan itélete, mely meg fogja mondani, kit mi illet és kinek mihez van joga.

Nehogy valaki azt higyje, hogy nekem itt célom a jog viszonyok rendezése, én e tekintetben mint gazda átengedem a szót a hivatásos jogászoknak, amint ők gazdasági kérdésekben a szakgazdáknak fogják kikérni a véleményét.

Mindezeket azért bocsáto melőre, hogy annál jobban kitünjék a Hortobágy legujabb tervének a szakemberek előtt nevetséges volta.

Sokan szóltak már az u. n. «Hortobágy hasznositása» c. kérdéshez, azonban ezek között kevesebb még a szakember. Pedig mai időben, midőn minden dologhoz érteni kell jól, azt hiszem a gazdasági dolgokkal való foglalkozáshoz is kell — némi csekély — szakértelem. — Tehát, midőn a helyi lapokban megjelent cikkekből, a «lelkes» hasznositók egyik-másik nagy mondását emlitem, ezt nem azért teszem — mintha azokat nagy fontosságuaknak tekinteném, hanem hogy ezáltal is kitünjék, hogy milyen nagy baja z, ha a közönséget hozzá nem értő emberek akár jóhiszemüleg, akár rossz akaratból félre vezetik. Mert, ha az egyes foglalkozási ágakat vésszük sorba, a fényképész készithet jó képeket, a pap a bibliai idézeteket jól tudhatja, az ügyvéd — lehetetlen — pereket megnyerhet, de hogy ez nem képesiti őket arra, hogy egyuttal gazdasági dolgokban is autentikus források legyenek, azt hiszem ennek beigazolására nem szükséges még csak mathematikai levezetés sem. Hogy a nem szakemberek véleménye pedig hogy hajlik nádszál módjára, azt legjobban éppen a Hortobágy hasznositása körül leolyt események igazolják legfényesebben.

A Kövendy-féle terv a maga gyáraival, a Kubik-féle terv — mely a szakértők véleménye szerint a szerzője részére jó üzletnek igérkezett — hozzá értők előtt az első percben egy szép álomnak látszott és ezek kimondták rájuk a halálos itéetlet, azonban a lelkes hasznositók a maguk szakképzettsége alapján megbirálva a terveket, nagyszerünek, felségesnek és egyedül üdvözitőnek tartották. És midőn a szakértők kimondták nyiltan ezekre a sententiát, akkor ők szépen elhallgattak és kezdtek ismét más hurokat pengetni.

Pedig már tettek olyan kijelentést is, hogy a szakértők dolga csak a véleményadás, az övék pedig a rendelkezési jog. (De hogy a jog még nem olyan kis árok, melyen nyaktörés nélkül át lehetne ugrani, az már az előzőkből is önként érthető.)

Most ujabban a sziki növények termesztésével akarnak hasznositani; pedig, ha az ezen eszmével foglalkozó Hilgard kisérleteit figyelemmel kisérnék, ugy szakképzettségük dacára sem hozták volna el ezen még kezdetleges és könnyen megdönthető elméletet.

A vakszikes területeken ugyis, már természettől fogva csak sziki növények teremnek, melyeket a gondos természet örökitett oda, nem várván a megváltó hasznositókat, kik talán arról nem is tudnak, hogy ha ők a vaksziket feltörik és sziki növénnyel bevetik, ugy az talán még az ő életükben sem gyepesedik be, még annyira sem, mint a hogy jelenleg van.

Folytatjuk.

* Jegyzet. Célom csak a dolgok tisztázása, nem pedig szenvedélyes polemizálás és személyeskedés: éppen azért csak tárgyilagos és a dologgal érdemileg foglalkozó választ veszek tudomásul.

---

nek majdnem egészen a központjáig akadálytalanul behatolhat a maga egész nyomásával.

Egészen a középpontjáig az égi testnek ezek a világtéri fluidumok be nem hatolhatnak, mert hiszen p. o. a föld belsejében forrongó anyagok és erők mintegy kifelé is sugároztatnak efajta fluidumokta s kell lenni egy határvonalnak, melyen tul már semmiféle külső világtéri fluidum nem hatolhat. A belsőknek kifelé ható ereje és feszültsége gátat vet nekik.

Ezeknek a világtéri fluidumoknak a terjengősségükből származó egymásközti feszültsége az, amely minden tárgyat, ami e terjeszkedő fluidumoknak utjában van s amin azok mindenestől át nem hatolhatnak, valamely égitest felületéhez nyom.

Ugyancsak ezek a terjeszkedésben lévő világtéri fluidumok nyomják a bolygókat a Nap középpontja felé. Már érintve volt, hogy a világtéri ludiumoknak némely része akadálytalanul áthaladhat az egyes tárgyak molekulái között, de némely része fennakad s e fennakadás következtében nyomja a tárgyakat p. o. a földhöz. — Tudva van, hogy minél sürübb összetételü valamely test, annál sulyosabb. Azért van ez, mert a tömöttebb tárgyakon kevesebb fluidum hatolhat át, mint a lazábban. Kimondhatjuk tehát, hogy a világtéri fluidumok folytonos terjeszkedésben vannak s e terjeszkedésük közben megadják, illetőleg taszitják maguk előtt az utjokba eső tárgyakat azon irányban, amerről kevesebb ellenállásra találnak.

Ez volna az általános nehézkedés.

*

Igy irtam én a vonzásról és taszitásról, illetőleg a gravitációról 1896-ben. Nem volt tudomásom semmiféle ehhez hasonló elméletről.

1909-ben végre nagy örömmel olvastam a Nyáry Béla debreczeni ref. főgimnáziumi tanár ur «Ujabb természettudományi elméletek» cimü müvéből a Le Sage francia tudós elméletét, mely a következő:

«Az egész világ óriási nagy sebességgel mozgó, végtelen kis térfogatu részecskékkel van telve, melyek képesek az anyagi testeken áthatoini. Ezen részecskék a test felületéhez érve részint visszapattannak, részint áthatolnak a test molekuái közötti. A test ennek következtében minden oldalról egyenlő nyomás alatt áll. Ha a test közelébe egy másik test kerül, akkor e két test között levő térben kisebb lesz a részecskék száma, mert e két test egymással szemben ernyőként müködik. Ez által kisebb lesz a két testnek egymás felé néző részén a nyomás, ami a két testnek egymáshoz való közeledését eredményezi. Mintnogy e részecskék a test molekulái között levő térbe is behatolnak, azért a vonzó erő nem a testek felületével, hanem azok tömegével arányos».

Azt hiszem, ebből világos, hogy az én elméletem a Le Sage-éval tökéletesen megegyezik.

Meg kell még itt jegyeznem, hogy mikor én fluidumokról beszéltem, egy pillanatra sem gondoltam valami folytonos anyagra, nanem olyanra, amely épugy atomokból áll, mint az ismert anyagi részek. Fluidumfolyadék. Minden folyadék atomokból áll. Nekem fluidum a viz, a levegő, az éter, az elektrom stb., mihelyt ezek részecskéiből több van együtt jelen.

SZINHAZ.

Ma este C) bérletben:

KIS GRÓF.

HETI MUSOR:

Kedden C) bérletben: Kis gróf, operett.
Szerdán A) bérletben: Leányvásár, operett.
Csütörtökön B) bérletben: Kis kávéház, vigjáték.
Pénteken: Nincs előadás.
Szombaton: Nincs előadás.
Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal: Obstbe, daljáték.

Vasárnap este kisbérletben: Cárnő, szinmű. Ujdonság.

Hétfőn délután mérsékelt helyárakkal: Leányvásár, operett.

Este bérletszünetben: Királyszöktetés, operett. Ujdonság.

Kis gróf. Ma este a népszerü Kis gróf operett kerül szinre, melynek mai előadását különösen érdekessé teszi az, hogy Dorottya szerepét, melyet eddig Zilahyné játszott, ez alkalommal Beleznay Margit fogja játszani, mig Agárdi gróf szerepét, melyet Kassai játszott, Székely Gyula adja. A többi szerepek a régi kezekben maradnak. Az uj szereposztással a kiváló operett rendkivül érdekesnek igézkezik.

Leányvásár. Holnap, szerdán a Leányvásár operett lesz müsoron. A kitünő operett az első szereposztással kerül előadásra.

Cárnő. Lengyel Menyhért és Biró Lajos szenzációs ujdonságára, a Cárnőre most készül a szintársulat. Zilahy igazgató vezetése mellett napnap mellett szorgalmasan folynak a próbák, hogy a vasárnapi bemutatóra teljes sikerrel kerüljön szinpadra. A kiváló ujdonság iránt nagy az érdeklődés.

A király lemondása körül.

Európai szenzáció küszöbén?

Izgalmakban, váratlan fordulatokban talán egyetlen kormányválság sem volt olyan gazdag, mint az, amely most a Khuen-kormány ujból való kinevezésével ért véget. De a válság minden mozzanata eltörpül amaz események mögött, melyek az utóbbi napokban a király dolgozószobájában lejátszódtak.

A legtekintélyesebb bécsi lapok és mint távirataink mondják, a külföldi sajtó is ugy foglalkoznak ezzel az eseménynyel, mint a mely egész Európát egy sulyos és kiszámithatatlan válságtól szabaditotta meg.

Az érdeklődés középpontjában a király személye áll. Soha politikai válság ennyire előtérbe nem tolta a király személyét, mint a mostani. Különösen feltünt ez Bécsben, ahol, mint tudósitónk jelenti, péntek óta politikai és diplomáciai körökben egyébről sem beszélnek, mint a király elkedvetlenedéséről és lemondási szándékáról. Azok az osztrák politikusok és diplomaták, akik az utóbbi időben a király előtt megjelentek, tudnak arról, hogy az uralkodónak hetek óta feltünően nyomott és izgatott a hangulata. Ugy mondják, hogy már Vilmos császárnak is feltünt ez és amikor a császár ennek okai után tudakozódott, a király kedvetlenül és fájdalmas hangon emlékezett meg a magyar válságról, amely a véderőnek hosszu évek óta tervezett reformját ismét nehéz akadályok elé állitotta.

A válság igazi történetéhez hozzátartozik az is, hogy a király már a mult vasárnapi auidenciáján felszólitotta a miniszterelnököt arra, hogy a válság megoldása céljából sürgősen tárgyaljon pártjával és a Kossuth-párttal, intézze el a rezolució dolgát, mert ha ez nem sikerülne, ő ezt személyes ügyévé teszi. Ezzel ment Khuen vissza Budapestre és a minisztertanács már akkor elhatározta, hogy engedi a király óhajtásának, csupán azt kivánja, hogy a király aranyhidat épitsen a visszavonulásra és az ország előtt fedezze a kormány hirtelen megváltozott politikáját. — Tenát már ekkor meg volt állapitva a királyi kézirat terve és csütörtökön e királyi kézirat első szövegét vitte Skerletz Budapestről Bécsbe. — Ezután következett Khuen pénteki auidenciája és bejelentése annak, hogy a Kossuth-párttal a kormány nem tudott megegyezni. Erre hangzott el a király határozott felszólitása, hogy a kormány huszonnégy órán belül vállalkozzék az ügyek vezetésére, mert különben a király saját személyére nézve számolna a következményekkel. Ugy mondják, hogy a király félreérthetetlen célzást tett arra, hogy Khuen nem vállalkozik a rezolució elejtésével az ügyek vezetésére, akkor ő már áprilisban átengedi helyét olyan valakinek, aki más eszközökkel fogja megvédelmezni az uralkodói felségjogokat.

Teljesen szokatlan, hogy ilyen eseményekről a kormány maga közléseket tegyen közzé egyes lapokban. A Neue Freie Presse vasárnapi számában azt irja, hogy ez a közzététel csakis a király belegyezésével történhet. A királynak az volt a kivánsága, hogy a magyar válságnak, ezt a nagyfontosságu mozzanatát és az ő igen komoly elhatározását az egész monarchia és egész Európa megismerje.

Debrecen állami segélye.

A magas kormány «támogat».

Mi kapunk a legkevesebbet.

Kiutalta a magas kormány az állami segélyeket. Érdekes, hogy Debreczen városa mennyit kapott. Ötvennégy (54) ezer koronát! Ez a magas kormány támogatása.

Ha tehetnénk, legjobb lenne visszautasitani ezt a szégyenletes «segitséget». Ötvennégyezer koronát Debreczennek. Ugy látszik, nem a legjobb véleményt tapalják rólunk odafönn. Vagy talán nagyon is sokat tartanak felőlünk. Hogyne, hiszen mi vagyunk a hatalmas, gazdag Debreczen akiknek még a Hortobágyot is felszabad darabolni. Lesz is belőle hasznunk sok. Csak ugy csöpögünk majd a zsirtól.

De félre minden tréfával. A belügyminiszter egészen komolyan kiutalta a városok államsegélyét. Debreczennek ebből a kiosztásból 54 ezer korona jut. Ahhoz képest, hogy Debreczen milyen állami szolgáltatásokat nyujt, ez az összeg szégyenletes, mert nálunk sokkal kisebb városok sokkal többet kaptak. Arány nem igen mutatkozik, ha például látjuk, hogy Versecz, ez a kis város, 50 ezer, Sopron 81 ezer, Marosvásárhely 65 ezer, Székesfehérvár 72 ezer, Nagyvárad, Temesvár 76 ezer koronát kaptak. Az államsegélyről szóló rendelet ez:

Az 1912. évi állami költségvetésben a városok segélyezésére előirányzott négy millió koronából a város részére ötvennégyezer koronát jelen szám alatt kiadott rendeletemmel az ottani királyi adóhivatalnál kiutalványoztam.

Felhivom a város közönségét, hogy a most kiutalványozott segélyösszegnek a pénztárnok és ellenőr által aláirt és a polgármester vagy helyettese által láttamozott nyugtára való felvétele és a házipénztári számadásba való bevételezése iránt intézkedjék.

Az összeg felhasználása tekintetében csupán annyit kötök ki, hogy az állami segélyösszeget, illetőleg ennek az összegnek e célra szükséges részét a közigazgatási tisztviselők, segéd- és kezelő-személyzet fizetésének az 1910. évi körrendeletemben megállapitott mértékig való kiegészitésére kell forditani.

A fizetéskiegészités fejében megállapitandó pótlékokat havonként, a lakáspótlékokat pedig évnegyedenkint előleges részletekben kell kifizetni. Az illetménykiegészités tárgyában hozandó városi közgyülési határozat felsőbb hatósági jóváhagyást nem igényel és azt csak fellebbezés esetén kell felterjeszteni.

Amennyiben a város tisztviselőinek fizetéséről és lakáspénzéről az 1910. évben kiadott rendeletemben feltüntetett mértékben vagy ennél kedvezőbben már gondoskodott volna, vagy a mennyiben az államsegély a tisztviselők illetményeinek kiegészitésére fel nem használtatnék, azt egyéb városi célokra kell forditani.

A cél kijelölése tekintetében a város közönségét korlátozni nem kivánom.

Miután azonban a város háztartását terhelő összes folyó kiadásoknak a város saját bevételeiből és a házadóból való fedezéséről az 1912. évi költségvetési előirányzat rendjén az államsegély számbavétele nélkül az 1886: XXII. t.-c. 123. §-a értelmében már gondoskodni kellett, a tisztviselői illetmények kiegészitése után az államsegélyből szabad rendelkezésre fennmaradó összeget a helyi viszonyok és szükségletek behető mérlegelése után oly közhasznu kiadásokra, illetőleg oly beruházások költségeinek fedezésére kellene forditani, amelyek alkalmasak arra, hogy a város korszerü fejlődését és a lakosság szellemi és anyagi jólétét előmozditsák. Ilyen közhasznu célok gyanánt első sorban a nyugdijalap gyarapitását, közegészségi és közmüvelődési intézmények létesitését és fejlesztését jelölöm meg.

Végül felhivom a város közönségét, hogy az államsegélyösszegnek az 1912. évi zárszámadásában való szabályszerü elszámolásáról gondoskodjék.

Budapest, 1912. március 22-én.

Khuen-Héderváry s. k.

NAPI HIREK

A MAI LEÁNYOK.

Ez a cim tulajdonképen már idejét multa. A lányokról igy, en masse, mint fejtegetés alá kerülő objektumról már régen nem aktuális beszélni. Réges-rég, vagy egy évtizeddel ezelőtt voltak a lányok leginkább a szóbeszéd tárgyai sa kkor nem mai, hanem inkább századvégi leányoknak nevezték őket. Sokszor és sokat beszéltek róulk, azt lehetne mondani, hogy kimeritették ezt a témát. Győztek a «modern» eszmék s a társadalom ugy döntött, hogy lányokat épugy kell nevelni, mint a fiukat. Az elv ez. De ha a szülőket figyeljük, még most is kétségbeejtő kisérleteket látunk, akiknek ma is egyetlen céljuk, hogy jól elhelyezzék a leányukat. Az önállóságra való törekvés folytonos hangoztatása mellett is megmaradt ideálnak a jó partie: a háromemeletes háziur, a sokholdas földesur, vagy ha nagyon kiváló igényü a leány, az egyetemi tanár — de csak akkor, ha hatvanezer koronát jelent a praksziса. Bizony a modern fiatal leány nagyon számitó. Tanul jogot, orvostudományt, festi, hegedül, a célja pedig — tisztelet a nagyon kevés kivételnek — sokat, nagyon sokat szerepelni, forgolódni az emberek között. A foglalkozás csak eszköz és praktikus intelligenciájuk azt sugja nekik:

— Igy megy a legkönnyebben!

Módjukban áll minden: tanulhatnak, sportolhatnak, sőt egyedül utazhatnak is. Mindennek kiküzdésénél a férfiak segédkeztek nekik. S amikor belépnek az egyetem tantermeibe s ugyanolyan raffinált rua van rahjtuk, mint a lovaglásnál, a tennisznél, akkor keserü szájjal gondolhatják az attakirozott fiatalemberek:

— Hát ezért küzdöttünk mi? Olyanok, mint a nevető örökösök!

Hiába, a nő sohasem változik meg! Mégis egyben különbözik a mai a tegnapitól: megtanult számolni. Nemcsak a partiet becsüli többre annál, amit édesanyja szerelemnek nevezett, hanem a fiatalságával is számol és rajta van, hogy ifjuságát, frisseségét ráoktrojálja az emberekre, nehogy észrevétlenül menjenek el mellette Innen ered az előkelő öltözködés éktelen vágya is. Bennök már nem az anyák ártatlan ninusága és cicomázó hajlama dolgozik, ez már küzdelem, amelynek sikere a másik legyőzésén át, a feltünést jelenti. Tagadhatatlan, hogy a lányok soha jobban nem tudták, mint most, hogy mit akarnak s az isi gaz, hogy a fiatal lányok mostanában csaknem kivétel nélkül választékosabban néznek ki, mint a megelőző generáció leányai. Ez az elégtétel ki is jár nekik, csak azokra a családi jelenetekre nem szabad gondolni, amelyekben az elegáncia egyes alkatrészeit kierőszakolták szüleiktől. És még egyre, hogy a mértéktelenül megnőtt igényeket harminc, negyvenéves munkásságukra visszanéző apák még csak ki tudják valahogy elégiteni, de már azok a «fess» fiuk, akikre a lányok igényt tartanak, csak nagy ritkán. A rendszeres megalkuvás az érzelmekkel pedig üzletnek sem olyan jó mindig, mint az igények leszállitása — ha szükséges. Csak ha ezt megint megtanulják a lányok, akkor tudnak majd ismét fiatalok lenni. Mert most minden jog és szabadság ellenére tuljózanok és számitók.

— **Hitelesitő közgyülés.** Debrecen város három napig tartó közgyülésének jegyzőkönyvét ma délután hitelesitették a szokott formák közt.

— **Husvét.** Izraelita polgártársainknak husvéti ünnepe elérkezett. Ma este kezdődik meg a husvétjuk, amely 8 napig tart. A két első és utolsó két nap lesz az izraelita templomokban ünnepi istentisztelet.

— **A Hirlapirók Nyugdijintézetének közgyülése.** A Magyarországi Hirlapirók Nyugdijintézete tegnap délelőtt rendkivüli közgyülést tartott, Heltai Ferenc elnöklésével. A napirend első tárgya a z igazgatóság és a eflügyelőbizottság jelentése volt, amelyet egyhangulag elfogadtak. A közgyülés ezután köszönetet mondott a magyar közönségnek azért az áldozatkészségért és rokonszenves érdeklődésért, amelyet a nyugdijintézet iránt, jubileuma alkamából tanusitott és elhatározta, hogy folytatja a gyüjtést. Miután a közgyülés az igazgatóságnak és a eflügyelőbizottságnak megadta a elmentést, a választásokat ejtették meg. Elnök lett Helta i Ferenc, alelnökök Hcitsy Pál és dr Fekete Ignác. Az ujonnan megválasztott tisztikar nevében Heltai Ferenc mondott köszönetet. A közgyülés után bankett volt, amelyen Hegedüs Loránt, Márkus Miksa, dr Kovács Dénes és Mezei Ernő mondtak pohárköszöntőket.

— **Megégett gyermek.** Rémes szerencsétlenség történt ma reggel Hajdunánáson. Mint az ügyészségnek jelentették, a város határában egy tanyán tüzhalállal hatl meg egy hét éves leány. Az áldozat Tar Zsófia, aki a 14 éves testvérével a kora reggeli órákban ment ki a tanyára. Az idő igen hüvös volt, ugy, hogy majd megdermedtek. Erre a nagyobbik, Tar István azt ajánlotta, hogy rakjanak tüzet és melegedjenek a lángok mellett. A kis leány helyesnek találta az ötletet s nemsokára egy csomó száraz galyat hordtak össze, amelyet Tar István meggyujtott. Nagynehezen, de mégis égett, pattogott a rőzse és a galy s a két gyermek a tüz köré ülve melengette átfázott testét. A kis Zsófi nagyon közel talált menni a tüzhöz s igy történt, hogy a lángok belekaptak a ruhájába. Egy pillanat alatt egy tüz volt a szerencsétlen gyermek s ordítva jajveszékelt a tüz körül. A bátyja nagyon ötségbeesett a történtek felett s ahelyett, hogy mentésére sietett volna, elszaladt a faluba, magára hagyván az égő testvérét. Beletelt háromnegyed óra, amig segitség érkezett Nánásról, de már akkor hiábavaó volt minden. A tüz mellett ott találták a kis leány megszenesedett holttestét. A holttá égett leánykát bevitték a községbe s az előljáróság meginditotta a vizsgálatot. Egyelőre a temetési engedélyt megadta szülemek a kir. ügyészség.

— **Gyönyörü husvéti** képes levelezőlapok nagy választékban kaphatók **Horovitz Zsigmond** papiráru üzletében, **Piac-utca 12.** (Csapó-utca sarkán).

— **Az ismeretlen holttest.** A cegléd—budapesti vasuti vonal mentén, a francia-uti vasuti töltésen egy 15 év körüli fiu holttestét találták. Valamelyik vonat gázolhatta el a szerencsétlent, még pedig olyanformán, hogy a fejét lemetszette törzsről. Az ismeretlen holttestet a bonctani intézetbe szállitották.

— **Az Első Pilseni Részvénysörfőzde** és a **münchen Spaten-sörgyár** kerületi képviselete Hajdu-, Szabolcs-, Bihar-, Szatmár- Borsod- és Szilágymegyékre **FISCHBEIN JENŐ** sörnagykereskedőnél **Debreczenben Hatvan-utca 30.** — Állandó raktár ugy hordós, mint friss üveges sörökben. E sörgyártmányok kimérve kaphatók Debreczenben a Piac- és Kossuth-utca sarkán levő **Pilseni sörház** pince sörcsarnokában és étteremben. Érdeklődők forduljanak fenti céghez. Telefon 10—51.

— **Gyilkosság a kiskőrösi szőlőkben.** Mint nekünk irják, a kiskőrösi szőlők közt a minap hajnalban a csendőrök holtan találták Flórián János hetven éves kiskőrösi lakost. A nyomozás folyamán Kupás őrmester letartóztatta Boldeczki István és Suba Pál kiskőrösi lakosokat, akik azon az éjszakán együtt mulattak Flóriánnal.

— **Leesett a villamosról.** Csaknem végzetes szerencsétlenség érte tegnap Pap József 28 éves embert a Kossuth-utcán. Pap felszállott a villamosra sa midőn még a kocsi mozgásban volt, le akart ugrani. Oly szerencsétlenül vágódott el a földön, hogy a karját eltörte, a fejét bezuzta. A mentők a kórházba szállitották s ott ápolják.

— **Egy megfertőzött község.** Eperjesről jelentik, hogy Nagysáros községben a nyakszirmereved és járványa pusztit A legutóbbi hónapban tizenegy gyermek halt meg e bajban. A szerencsétlen községben a vörheny és kanyaró is erősen terjed.

— **Hajnal-Mulató.** Ma volt az uj müsor bemutatkozása, amelyről egyszerüen szólva csak elragadtatással nyilatkozhatunk. Szinpla plakátok hirdetik csak az uj müsort, semmi iziestelen, nagy dobbal vert reklám, de annál többet nyujtanak. Régen fogadott közönség oly benső szeretettel komikust, mint Farkas Jenőt, akit minden müvészien előadott kupléja után percekig tapsolt a közönség, Váradi Aranka, Palotai Böske, Fekete Etelka, Draskóci Katica mind megannyi erősségei a müsornak. Faragó Ilonka, aki énekszámait egymaga kiséri zongorán, egyszerüen meghóditotta a közönséget. Káthe Nilust már ismerjük, bájos táncával élénk érdeklődést keltett. A régiek szintén ujat és jót nyujtottak. Ma kerül bemutatóra Faragó Jenővel a fővárosban is oly óriási sikert aratott «Modern világ» cimü egyfelvonásos bohóság.

— **Mese a varrógépről.** Az egyház és az állam különválasztása óta a francia alsó papságnak tudvalevően meglehetősen sanyaru a sorsa. A falusi lelkészek közül akárhány választott különös mellékfoglalkozást, hogy ezzel valamiképpen megtoldja a hivek jóvoltából bizony kicsit sanyaru jövedelmét. Az egyik párisi klerikális ujság nemrégiben ankétot folytatott, hogy megállapitsa és az olvasóknak bemutassa, micsoda mellékkeresetekre fanyalodnak a papok. Volt e mellékkeresetek között mindenéle, — de a legfurcsább, a legkülönösebb mégis az volt, amelyet Aisne-megye Grancey községének a papja, Mandat abbó választott. A lelkész tudniillik női ingeket várrt az egyik nagy párisi áruház számára. Hogy-hogy nem, az egyházmegye püspöke nagyon megütközött ezen a mellékfoglalkozáson. Illetlennek és méltatlannak találta az egyház szolgájához, hogy olyan szuggesztiv és ördöngős jószággal bibelődjön, mint a női ingecske. És mihelyt az ankét adatait olvasta, — a püspök maga elé idézte a papot, ad audiendum. A lelkész a legjobb képessége szerint védekezett. Hivatkozott Szent Józsefre, aki ács volt, Szent Pálra, aki sátrakat készitett. De a példálózás nem hatott meg a püspököt, aki szigoruan utasitotta papját, hogy hagyjon fel az ingvarrással, a varrógépet pedig adja el haladéktalanul.

— **Agyonvert kártyás.** Néhány héttel ezelőtt nyomtalanul eltünt Kaposvárról Komlósi József 28 éves városhidvégi gazdag legény. — A hatóság hasztalan kutatott utána. A nyomozást az irányitotta főleg, hogy Komlósi állandóan nagy pénzzel járt s köztudomásu volt, hogy nemrégiben örökölt is. Ezért rablógyilkosságtól tartottak. Tegnapelőtt aztán a Sióból fogták ki a hulláját. Komlósi eltünése éjjelén kártyázott és nagy összeget nyert. A rendőrorvosi vizsgálat megállapitotta, hogy Komlósit előbb agyonverték, kirabolták, azután elásták. Később azonban kivették a földből a halottat és a Sióba dobták. A csendőrség már megtalálta azt a helyet is, hol Komlósit a gyilkosság után elföldelték. A gyilkosokat még nem tudták kinyomozni.

— **Rendőri hirek.** (Megverték.) Köbli Antalné asszony hadilábon állott Szikra István hetessel. Szikrát egnap találkozott Köblinével, akit rövid szóváltás után össze-vissza vert. Az asszony véresen szaladt a rendőrségre s feljelentette bántalmazóját. Az eljárást Szikra ellen folytatják. — (Lopások.) A rendőrségnek ismét sok dolga van apróbb tolvajlási ügyekkel. Feljelentést tett Fischer Béláné, hogy Teleki-u. 73. sz. házából ismeretlen tettesek tyukokat loptak el. — Szabados Ferenczné Nap-utcai lakos éjjeli szekrényéről egy arany karikagyürüt emelt el a tettes. A rendőrség a tolvajokat keresi. — (Elfogott sikkasztó.) A debreczeni ügyészség fogházába beszállitották Steinberger Ignácz órás segédet. Steinberger Deutsch Hermann órásnál volt akalmazásban, de visszaélt gazdája bizalmával. Majdnem ezer korona értékü holmit és pénzt sikkasztott. A csendőrök elfogták, de csak 84 fillért találtak nála. Fogságba heylezték. — (Akasztott ember.) Nádudvaron sokat beszélnek tegnap óta Varga Gáspár fiatal gazda öngyilkosságáról. Varga Gáspár fiatal házas létére igen megunta a boldogságot, amely nek nem sok örömet adott s vasárnap, amidőn senki sem volt otthon, felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, halott volt.

— **CSINOS, ÜGYES LEÁNY PIAC-UTCA 12. PAPIR-ÜZLETBE FELVÉTETIK.**

— **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számitó gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy az csak is a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

— **A Nagymihályi Sör- és Malátagyár** részvénytársaság képviselete Debreczen és vidékére **FISCHBEIN JENŐNÉL, Hatvan-utca 30.** — Telefon 10—51. Különlegesség: **Casinó-sör,** világos és sötét, tökéletesen kőbányai mintára, ugyszintén **Páter-sör,** dus malátá tartalmánál fogva orvosilag ajánlva. Korona-, bajor- és dupla márciusi sörökből naponként állandóan friss töltés. Szétküldés vidékre is.

— **Bankó mint képes papiros.** Hajdubószörményből jelentik: Kiss György Imre vagyonos birtokos háza padlásán tartotta eldugva a bankóit. Megsejtette ezt Vidvindis Károly nyolc éves leenlegyermek, kit Kiss György a debreczeni lelencházból vett ki és a pénzt többször megdézsmálta. A pénz értékét nem ismervén, a bankókat mint képes papirost szétosztogatta a cigányok közt. Gombért, patkóért és más haszontalanságért 20—20 koronás bankjegyet adott. A gazda ugy jött rá, hogy ma a padlásra ment pénzért és ekkor tapasztalta, hogy abból jelentékeny összeg hiányzik. Az esetet följelentette a rendőrségen.

— **Szebbnél-szebb levélpapirokból** óriási raktár! Olcsó árban kapható **Horovitz Zsigmond** papiráru üzletében, **Piac-utca 12. (Csapó-utca sarkán.)**

TÁVIRATOK.

Fejedelmi vendégjárás.

Pétervár, április 1. A nyár elején várja a cári udvar Ferenc Ferdinánd trónörököst, vagy Károly Ferenc József főherceget. mert még nem biztos, ki fogja viszonozni András nagyherceg bécsi látogatását. Ha a leendő trónörökös megy a cári udvarhoz, akkor ifju neje is elkiséri. A látogatás már Péterhofban lesz, ahol a cári család a nyár legnagyobb részét tölteni fogja. A nyár folyamán találkozás lesz Vimlos császár és a cár között, majd Ferenc József királyt fogja meglátogatni a cár. Tegnap költözött át a cári család Livádiába.

Riadalom a hajón.

Trieszt, április 1. Meglehetős rémületet keltett tegnap délután a Bregenz Lloyd-gőzös megérkezése. Néhány nap előtt ugyanis hir jött, ohgy a Bregenz fedélzetén egy pestises beteg volt. — Bombayban egy hindu másodosztályu utas szállott fel a Bregenzre, Port-Saidba, onnan Alexandriába akartn utazni. Mikor a hajó Adenbe érkezett, ez a hindu gyanus tünetek között megbetegedett s mivel a hajóorvos gümős pestist konstatált, elvitték a veszedelmes beteget a suezi kórházba. A Bregenz tovább ment. Port-Saidban kapta a hajó kapitánya az értesitést, hogy a hindu tényleg pestises. Az osztrák Lloyd gőzöst nem bocsátották be a kikötőbe még a legszorgosabb fertőtlenités után sem, igy indult tovább Triesztbe. Valamennyi utast alaposan meg vizsgáltak s mivel mindenkit egészségesnek találtak, a hatóság megadta a libera pratticát, de a Bregenzen érkezett utasok még négy napig orvosi felügyelet alatt maradnak.

Cuvaj kormánybiztos.

Bécs, április 1. Ő felsége a tegnapi kihallgatáson kormánybiztossá nevezte ki Cuvaj bánt Horvát-Szlavonország területére. E kinevezés következtében a z április 3-ára kitüzött általános választások elmaradnak és az alkotmány hatálya megszünik. Erre a rendkivüli intézkedésre csak három évtized előtt volt példa, nevezetesen 1883-ban, közvetlenül gróf Khuen-Héderváry bánná történt kinevezése előtt.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTÉK: Magyar hitel 864 — Osztrák hitel 659 — Négyszázalékos koronajáradék 89.60 — Osztrák-magyar államvasutak 734 — Jelzálogbank 490 — Leszámitolóbank 549 — Hazai bank 303 — Magyar Bank 677 — Rimamurányi 733 — Salgótarjáni 725 — Közuti Vasut 796 Városi Villamos 425 — Adria 513.

GABONA (ötven kilogrammonként): Buza áprilisra 11.40 — Buza októberre 11.41 — Rozs áprilisra 9.77 Rozs októberre 8.75 — Tengeri májusra 8.79 — Tengeri juliusra 8.78 — Zab áprilisra 9.68 — Zab októberre 8.39.

Ingatlanok forgalma.

Sulvaszi Károly és neje Nagy Amália veszik Nagy József és neje Garai-utca 6. sz. házát 13200 kor.

Dalmi János és neje Laboncz Mária veszik Szalontai József és neje Gyöngyvirág-utca 9. sz. házát 12000 kor.

Vezendi Pál és neje Major Julianna veszik Molnár Sándor és neje Pacsirta-utca 29. sz. házát 14000 kor.

Poroszlai László veszik Déka Imre és neje 6 hold 1282 négyszögöl ujosztásu földjét 7000 kor.

Bujdosó András és neje Szabó Eszter veszik Löki Sándor 305 négyszögöl homokkerti szőlőjét 7000 kor.

Bohus Gusztáv és neje Pintér Erzsébet veszik Rosenberg Adolf és neje 1322 négyszögöl ujasztásu földjét 5400 kor.

Kacz Sámuel veszi Német Andrásné 16 hold 1184 négyszögöl ujosztásu földjét 13392 kor.

Komádi András és neje Zsom Zsuzsánna veszik Kondor Ferenc Székely-utcai 160 és fél négyszögöl 14. sz. házát 8800 kor.

Kállai János és neje Dobi Julianna veszik Hajdu Péter 5 hold 1350 négyszögöl ujosztásu földjét 4528 kor.

Szabó Gábor és neje Szilágyi Erzsébet veszik Dobiász Imre és neje 2 hold 200 négyszögöl ondódi földjét 2640 kor.

Torsa István és neje Takács Julianna veszik Gombos István és neje Kun Zsuzsánna 221 négyszögöl Köntös-kerti szőlőjét 2000 kor.

Kelen Sándor és neje veszik Auszterlitz Armin 150 négyszögöl tanyai földjét 1190 kor.

Laboncz Sándor és neje Tar Mária veszik Elek Józsefné Homok-utca 71. sz. házát 5300 kor.

Szaner Károly és neje Veres Julianna veszik Lovas Mihály és neje Csapó-kerti szőlőjét 6000 kor.

Koncz Ferencz és neje Iralon Sára veszik Beherka Sándor és neje Bihari telepi Onosi-utca 69. sz. házát 2800 kor.

Lovas Mihály és neje Kapler Mária veszik Bucsai István és neje Aponyi-utca 18. és 20. sz. házát 20000 kor.

Parti Ferencz és társai veszik Horváth Julianna és társai Kandia-utcai házát 38500 kor.

Balla István és neje Kis Róza veszik Tamás József és neje Bihari Erzsébet 21 hold 14 négyszögöl Bánki kaszálóját 18800 kor.

Szücs Imre és neje Sóvágó Klára veszik Paksy Károly 11 hold 40 négyszögöl Bánki kaszálóját 8000 kor.

Nyiri József és neje Nyiri Erzsébet veszik Komlóssy Arthur 7 hold 211 négyszögöl kaszálóját 4700 kor.

Seres Jánosné Kiss Erzsébet veszik Varga Sándor és neje Varga Erzsébet Bozai-telepi házát 6000 kor.

Juhász Lajos és neje Kecskés Mária veszik Uszó István és neje 1 hold 270 négyszögöl Boldogfalvi kerti szőlőjét 3000 kor.

Kapusi Sándorne Tassi Antal Nyilas-telepi házát 6400 kor.

Özv. Szabó Lajosné Kathi Erzsébet veszi Révész Géza és neje Csillag-utca 24. sz. házát 11200 kor.

A vihar.

Orosz eredeti fordítás: ROBERT OSZTRA

Folytatás.

Tanja, mintha éppen az ő kedvéért csinosította volna magát, tiszta ruhában és kötényben, üdén és takarosan, ide-oda tipegett a szobában és türelmesen várta, hogy észrevegye. De Sarnitzki, bár végtelenül magasan fölötte érezte magát, most teljességgel képtelen volt arra, hog yreá emelje szemeit.

— Ha mindent tud?— kérdezte magától aggódva. Megvetően mosolygott és elbiggyesztette ajkait. Ugyanakkor azonban érezte, hogy ez a mosolya nem különbözteti már meg, mint eddig, a többi emberektől, akiket magával szemben silánynak tartott. Már a puszta gondolat, hogy a leány sejthet valamit, lerontotta szemében fölényét és ezt érezni, elviselhetetlen volt. Kalapja és botja után nyult, felöltötte köpenyét, melyben még nagyobbnak, délcegebbnek látszott és kilépett az utra.

A tavaszi nap fényes világossága vakitóan érlött az arcába, de egyben könnyitett a hangulatán. Komor érzései, melyek lelkére nyomaszkodtak, megolvadtak a fényben. A kék égbolt, az aranyos napsugarak zuhatagja és légies könnyüséggel öltözött, csinos, fiatal leányok, akik tovasiettek a járóuton és az élvezetek végtelen sokféleségére emlékeztették, mind oly szépek voltak és élettől duzzadók, hogy önkéntelen bátoritó gondolatai jelentkeztek.

— Egyszer minden elmulik; és bármi történt is, még egy egész élet van előttem.

— Megkönnyebbülten lélekzett fel és kifeszitette mellét. Szokott, biztos kézmozdulatával intett egy kocsisnak és a kórházhoz hajtatott.

A kövezet mintha kocsija alá szaladt volna. A házak és emberek fényben állottak és reá pillantottak. Még könnyübben érezte magát és jövőjét éppenséggel nem látta reménytelennek.

Bosszantotta, hogy az oldalt elhajtó kocsik miatt nem láthatta a szőke kis nő arcát, a kinek oly rózsás kis füle és finomszálu, tömött haja volt és dereka oly sajátságos vonzóan ringott, hogy arcának okvetlen érdekesnek kellett lennie. Ellenben jóideig nézhetett egy magas, barna leányt, akinek szemei csodálatos feketék voltak és sötét haja és fénytelen arcszine oly csábitóan elütő és mégis egybehangzó nyitott kabátja kék bélésével.

— Ezek aztán valójában «gyujtó pillantások», — gondolta ösztönszerüen és még egyszer utána fordult a fiatal leánynak, akinek csodaszép szemei igéretesen és szemtelenül kacsintottak reá.

— És ezek a márványos formák! — siklott le szeme rángó pillákkal a kelmébe vont, boltozatos asszonykeblekre, melyek kihivóan hullámzottak, mintha csalogatni és megbüvölni akarnák az elhaladó férfiakat. A leány apró, fortélyos szemei egyenesen az arcába néztek és aztán, mintha legtitkoltabb gondolatait eltalálta volna, szempillái szintén megrándultak.

A nap fennen világitott és a föld mintegy felolvadt fényében. A tavaszi levegő ingeres vágyakat keltett Sarnitzkiben, melyek valami gyötrelmes kéjjé fokozódtak, mikor szemben a kocsiva egy fiatal leány szépen megtermett, simulékony és finom alakja tünt fel, akinek arckifejezése elemezhetetlen keveréke volt az ártatlan, szüztiszta leányságnak és az asszonyiságnak, — mely forrón gerjed a férfiak pillantásai alatt.

— A főbejárathoz parancsolja? — fordult hátra a kocsis.

És aztán dinden eltünt Sarintzki elől. A nap már nem sütött a leányok eltüntek, a tavaszi égbolt elsötétedett és derék, nagy testéből mintha kiszakadt és aláhullott volna valmi.

— Itthagyni mindent, az otthont, a pénzt, Tanját, mindent és elrepülni, mint a madár. Hiszen szabad vagyok. Nem kell elviselnem a megaláztatást és a folytonos kétséget — hiszen szabad vagyok.

És e gondolata mintegy elébevetitette a végtelenbe nyuló — ózonos tereket, a szabadságot.

— De ezzel csak igazolom gyanujokot. Mit tegyek hát? Az ördögbe is, nem vagyok a magam ura? Nem — — — Eh, mit, ugy is mindegy, előbb-utóbb tul kell esnem — — — De talán — — —

Összekuporodott, mint a beteg és tompán felelte a kocsisnak:

— A főbejárathoz.

Aki abban a pillanatban látt, hogy mikor lépett ki a kocsiból, aggastyánnak tarthattá és ha maga is meglátja a képét, megijedt volna.

A kapus, mitn mindig, felrántotta előtte a fémpántos ajtót; az érdemes öreg, mint mindig, tiszteletteljesen hajolt meg előtte, ugyanezt tették az összes alkalmazottak, ápolók és ápolónők, kikkel a folyosón találkozott és a szánalmas külsejü, inogva járó betegek, akik a fal mentén árnyékként lebegtek tova, erős és tömör alakját meglátva, sebesen nyitottak neki utat. — De mindez közömbösen hagyta. Belátta, hogy a vágytozás bensőjében történt. Megijedt. Ugy vélte, hogy önmagát árulta el egészen szokatlan, de nagyon érthető módon. Ez beteges tünet volt; még nagyobb mértékben érezte a gyöngeséget és rosszullétett, amely tegnap óta fogva tartotta és azt, a mint egész testét nyulós veriték áztatja, s önuralmát, tudatát elveszti.

— Valószinüleg beteg vagyok — gondolta aggodalmasan.

Hirtelen zarat érzés ömlött el agyán.

Valami megfoghatalan tüzes és a szembe élesen eső jelenség csuszva és tekergőzve látszott sietni a betegek között és az ápolónők és kötszerek oraink keresztül, fel és alá a lépcsőkön, egy pillanatra az egész kórházat betöltötte és eltünt.

Sarnitzkivel forgott a világ.

Erőt vett magán és különös gondolatát, a miből valami uj és váratlan esemény szellőjét érezte, mellyel minden tisztázódni fog, — elnyomni igyekezett; felemelte fejét és végighaladt a folyosón.

Ekkor hirtelen a kövér, szürke, kis főorvos jött vele szembe.

Sarnitzki megállt és habozva forgolódott, mintha el akarna szökni.

De a főorvos nem látott semmit, nem tudott, nem hallott és nem gondolt semmit. Hiszen minden rendjén ment.

A betegek meghaltak, vagy felgyógyultak, akár eddig.

A sebészeti osztályon többen feküdtek, mint egyébkor, de ez a városban előfordult zavargások után természetes.

Megtörtént ez már gyakrabban is.

Amint megpillantotta Sarnitzkit, gyorsan feléje sietett és mellkasával, mely rugaoyos volt, mitn egy gummilabda, beléütközött, visszaugrott, — megfogta mindkét kezét és végül kimondta:

— Valóban ön az, kollega? Ah, micsoda rémes dolgokat meséltek önről!

Folytatjuk.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY

Globin
legjobb cipőkrém

Hirdetmény.

A debreczeni ref kollégiumi tápintézet tej és kenyér szükségletének szállitására a kollég um gazdasági tanácsa árlejtést hirdet. A tápintézet tejszükséglete rendes étkezés alkalmával napi 120 – 130 litert tesz ki, szünetek alkalmával azonban ennek körülbelül tizedrészét, évi kenyérszükséglete 53.000 kgr. A kenyér árát a kollégiumi gazdasági tanács az István-gőzmalom esetről esetre kiadott liszt árjegyzékében feltüntetett 6. sz. kenyérliszt árához szabja. Az árajánlatban tehát azt kell feltüntetni, e kenyérliszt árából az ajánlkozó kilónként hány % engedményt tesz. A szerződési feltételek megtekinthetők a kollégium háznagyi hivatalában ahová az irásbeli ajánlatok is küldendők **folyó év április hó 15-én déli 12 óráig.** Az ajánlatokhoz mellékelni kell a leteendő óvadék (700 kor) felét készpénzben vagy értékpapirban bánompénz gyanánt, lepecsételt boritékban.

Debreczen, 1912. március 26

A kollégium gazdasági tanácsa.

Egy **okos** fej

elsajátitja azon vi mányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt meg ajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora á 2 f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemü süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb izüvé ds könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora á 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerü és olcsó utóeledelt nyut.

Dr. Oetker vanilincukra á 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és créme vanilliázására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esövet. Egy csomag tartalma 2—3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasitás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyes.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

2136.
1912.

Pályázati hirdetmény.

Hajduvármegye törvényhatóságánál nyugdijazás folytán megüresedett és a törvényhatósági bizottság 1912. év május hó első felében tartandó rendes közgyülésében választás utján betöltendő hajduböszörményi járási főszolgabirói állásra (székhely: Hajduböszörmény) és ennek betöltésével esetleg megüresedő más állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen, az 1904. évi X. t.-cikkben meghatározott illetményekkel rendszeresitett és a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott főszolgabirói állással járó illetmények:

3600 korona kezdő törzsfizetés.
1400 korona utiátalány.
650 korona lakbér, illetve természetbeni lakás.
500 korona iroda lakbér, illetve természetbeni iroda.
200 korona fütési átalány.
300 korona irodai átalány.
Tisztilegény.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást, illetve az ezen állás betöltésével megüresedhető állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 3.-ban előirt minősitésöket és eddigi alkalmaztatásokat igazoló okmányokkal felszerelt és szabályszerüen felbélyegzett pályázati kérvényüket — Hajduvármegye főispánjához cimezve, — hozzám **1912. év április hó 27. napjának délután 5 óráig** annyival is inkább adják be, mert később beadott kérvények figyelembe vétetni nem fognak

Kovács Gyula
alispán.

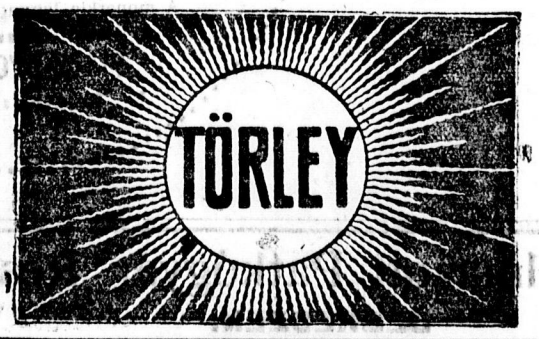

CSÉPLŐGARNITURÁK

Teljes garancia tiszta cséplésért.
Legnagyobb munkateljesitmény.
Egyszerü kezelés.
Feltétlen megbizhatóság.
Erős, szelid mukiés.
Kevés benzinfogyasztás.
Több ezer köszönő s elismerő levél.

MAGYAR MOTOR ÉS GÉPGYÁR részvénytársaság szelőt
MAYER gépgyár, vas- és fémöntöde r.-t. Szombathely Budapest

Ma már általánosan elismert tény, hogy a „MAYER" motorok a jók közöt a legjobbak.
Saját érdekében kérjen még ma tőlünk árjegyzéket.

Alapittatott 1850.
Raktár: BUDAPEST, VI., Váci-körut 61.

Miért **Ne fogadjunk el Má-à-ást!!!**

csak Óriás FEDÁK Cipőcrém-et?

Mert **szép fényt ad**

Mert **Elegáns** tőle a lábbeli

Mert **puhán tartja**

Mert **Nem rongálja**

Mert **Vizhatlanná teszi a bőrt**

Mert a **legkényesebb ízlést kielégiti** és

Mert egy **Óriás Fedák** cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér**-ért

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Bál után összes ruháimat **tisztitás végett Hrabèczyhez küldöm.**

Piacz-utca 22. (Glück-cég). **Csapó-utca 30.** **Hatvan-utca 11.**

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., minden további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Bútorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

BAZCSÖVEK különféle nagyságban eladók — Bővebbet a kiadóhivatalban

CSIZMADIAMESTEREK FIGYELMÉBE! Csizmaszárba való erős papiros jutányos árban kapható Darabos-utca 7 sz. alatt.

FIATAL gyermektelen házmester felvétetik Darabos-utca 7.

Aki **gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan,** lesovanyodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől **Stockerauban.**

Aki **szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót,** tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolitja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozditja az emésztést.** Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonkint phiolával à 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1·50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendeésnél — utánvettel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.
Kapható minden gyógyszertárban.

Neubauer János
sodronyműgyáros
a Stenczinger-ház lebontása miatt
irodahelyiségét és raktárát
a gyártelepre helyezte át.
Debreczen, Kétmalom-utcza 4. sz.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.
Foglalkozik az összes banküzletekkel

Elsőrangu elegáns és jutányos a Turul-Cipő

TURUL cipőgyár r.-t.
TEMESVÁR.
A monarkia legnagyobb cipőgyára.
Főraktár Debreczenben:
PIACZ-UTCZA 48.
Telefon: 691.

:: **Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság** ::
Telefon szám: 10 – 60. **DEBRECZEN.** **Sürgönycim Patkógyár.**

Csatornázási, vizvezetési és központi fütési osztájunkat ajánljuk a nagyérdemü közönség becses figyelmébe.

Mérnöki terveket és költségvetéseket dijtalanul készitünk. Nagy raktárunkban hapható minden e szakmába vágó anyag és felszerelés.

Osztályunk vezetésével egy kiváló szakférfiut biztunk meg s ugy a legegyszerübb, mint a legkényesebb igényeknek is megfelelő munkálatok végzését felelősség mellett vállaljuk.

Betongyárunk készit mindenféle drótbetétes ciseller és csömöszölt csöveket, idomdarabokat, aknákat, kutgyürüket, müveket, lépcsőket stb. stb. Vállal minden e szakmába vágó munkálatokat.

:: **Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság** ::
Iroda és üzlet: Hatvan-utcza 53. szám. Telefon 811.
Gyártelep: Homokkert, Bél-utcza 4. sz. Telefon 10 – 60.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen. Darabos-utcza 7. Typograph szedőgépen szedve.